

## דברי הכל אבד המשכון אבדו מעותיו –

### All agree; he lost the collateral, he lost his money

#### OVERVIEW

The גמרא cites a מחלוקת in a case where one lent money and received collateral, and the משכון was lost; ר' אליעזר rules that the מלוה swears that it was lost (שבועת ש"ח) and he collects his loan, ר' עקיבא rules that since he lost the משכון he lost his money and cannot collect. In a case where he lent him money with a שטר and also a משכון, all agree that the מלוה does not collect if he lost the משכון. There is a dispute between רש"י and תוספות how to interpret this ברייתא.

פירוש<sup>1</sup> לכך מודה רבי אליעזר משום דהוי שלא בשעת הלואתו<sup>2</sup> וקני<sup>3</sup> משכון<sup>4</sup> -

**The explanation why ר"א agrees in this case of משכון עליהם לו משכון והניח לו משכון עליהם, that מלוה, is because it was a משכון שלא בשעת הלואתו אבדו מעותיו מלוה – משכון –**

ושטר דנקט לאו דוקא אלא לומר דאיירי שלא בשעת הלואתו<sup>5</sup>:

**And the word שטר which the ברייתא mentions is not precise** (it does not necessarily have to be מלוה בשטר, in order for ר"א be מודה), **but rather he mentions שטר to inform us that it is a case of הלואה** – משכון שלא בשעת הלואה

דכיון שעשה שטר מסתמא לא לקח משכון בשעת הלואה<sup>6</sup> [עד] אחרי כן -

<sup>1</sup> The term 'פירוש' is used to indicate that the explanation does not follow what we may have anticipated. Here תוספות is negating (ד"ה אבל) פרש"י mentioned later in this תוספות.

<sup>2</sup> There are two types of משכון; one is where the מלוה takes the משכון at the time of the loan. This is called משכון בשעת הלואה. The other is where the משכון is taken later (usually when the debt becomes due and the לוי does not pay). This is called משכון שלא בשעת הלואה. The ruling of ר' יצחק (on פ, א, see footnote # 8) that בעל חוב קונה משכון is applied to a מלוה, משכון שלא בשעת הלואה is considered belonging to the מלוה, more than a משכון בשעת הלואה. The reason ר"א is מודה by a משכון שלא בשעת הלואה is because of the ruling of ר' יצחק. [It is seemingly not related to whether it is taken לגוביינא or זכרון דברם, etc.]

<sup>3</sup> When one acquires something; he suffers the loss if it is lost or stolen; no one else has a loss.

<sup>4</sup> תוספות is saying that the reason ר"א is מודה in the סיפא (where משכון עליהם) is because it was a משכון, but it is not related to the fact that the loan was בשטר. See footnote # 5.

<sup>5</sup> תוספות just stated (see footnote # 4) that the reason ר"א is מודה in the סיפא is because it was a משכון שלא בשעת הלואה, why then does the גמרא mention that it was a מלוה בשטר; this is seemingly irrelevant?!

<sup>6</sup> A משכון is (usually) taken as a guarantee (see footnote # 2) [לזכרון דברים]; when he has a שטר, he has no need for a משכון. Additionally he does not even need the משכון to be assured of collection, for by a שטר all the real assets of the לוי are indentured to the מלוה (even if he sells them), so he has no need for a משכון.

For since he wrote a שטר, so presumably the מלוה did not take a משכון בשעת הלואה, [until] later, when the לווה did not pay (when the loan was due).

אבל רישא דפליגי היינו בשעת הלואה -

However in the רישא where ר"א ור"ע argue; that is by a משכון בשעת הלואה.

גמרא explains a later תוספות

ולמאי דמוקי לה<sup>7</sup> דפליגי בדברי יצחק<sup>8</sup> היה סבור<sup>9</sup> דרבי יצחק איירי אף בשעת הלואה<sup>10</sup> -

And according to what the גמרא established that ר"א ור"ע argue regarding the ruling of ר"י; that גמרא assumed that ר"י's ruling applies even by משכון בשעת הלואה -

ורבי אליעזר פליג עליה בהא אבל בסיפא דאיירי שלא בשעת הלואה מודה דקני -

And ר"א argues on this mistaken view of ר"י; however in the סיפא which is in a case of משכון and is responsible for its loss, even ר"א admits that the מלוה acquires the משכון and is

דעיקר קרא דולך תהיה צדקה איירי שלא בשעת הלואה<sup>11</sup> -

For the משכון שלא בשעת הלואה applies mainly to a פסוק of צדקה.

In summation; תוספות maintains that the argument in the רישא is by a משכון בשעת הלואה, and the הלואה in the סיפא is by a משכון שלא בשעת הלואה, and שטר is merely mentioned to indicate that it was initially assumed that ר"י is also by a משכון בשעת הלואה. [תוספות does not distinguish (in our ברייתא) whether the משכון is דברים or לזכרון דברים].<sup>12</sup> שלא בשעת הלואה. <sup>13</sup> לגוביינא or לזכרון דברים is משכון.

פרש"י cites and disagrees with תוספות

ועל פירוש הקונטרס דפירש<sup>14</sup> שלהי שבועת הדיינים (שבועות דף מד, א ושם דיבור המתחיל מאי) -

---

However later (שלא בשעת הלואה) when the לווה did not pay, he took a משכון (as payment).

פ.ב, א<sup>7</sup>.

<sup>8</sup> ר"י derives from the פסוק of צדקה (דברים [תצא] כד, ג) ולך תהיה צדקה (in וולך תהיה צדקה) that ר"י acquires ownership of the משכון (so he is liable for it). The ruling of ר"י applies only to a משכון שלא בשעת הלואה. The גמרא is saying that ר"ע who is מחייב the מלוה agrees with ר"י, while ר"א who exempts the מלוה disagrees with ר"י. See footnote # 9.

<sup>9</sup> תוספות just concluded the reason ר"א is מודה שלא בשעת הלואה that he is a ש"ש, because he is קונה the משכון on account of יצחק; so how can the גמרא even assume that ר"א disagrees with ר"י. תוספות responds.

<sup>10</sup> The תרצן there mistakenly made this assumption. Therefore ר"ע is מחייב by משכון בשעת הלואה, while ר"א disagrees with this (mistaken) view of ר"י (only), and the מלוה collects his loan.

<sup>11</sup> The פסוקים immediately preceding צדקה ולך תהיה צדקה are discussing a משכון which the לווה takes from the מלוה, which is obviously ר"י agrees with ר"א by משכון (according to this mistaken view). [תוספות is mainly interested in informing us that ר"א agrees with ר"י, while ר"א disagrees with ר"י, even though he disagrees with him by משכון שלא בשעת הלואה.]

<sup>12</sup> משכון בשעת הלואה ר"י agrees with ר"י and ר"א disagrees with ר"י by משכון.

<sup>13</sup> See footnote # 19 [in the second bracket]. It would seem that there are three types of משכונות discussed here (according to פרש"י). A) so the מלוה and/or the לווה remember that there is a loan. B) That the מלוה be assured or assurance that his debt be paid. C) לגוביינא; the משכון is taken for an actual payment.

<sup>14</sup> See רש"י there ובדשמואל who writes; ר"י ור"א אלא לזכרון דברים; אבל and continues דמשכון שאינו שוה כל החוב אין אדם מקבלו אלא לזכרון דברים; הלווה אלף זוז בשטר אפילו רבי אליעזר מודה שהמשכון שקיבל אחרי כן לשם משכון קבלו שהרי אינו צריך לו לזכרון דברים שהשטר לו

And on s' explanation in the end of פרק שבועת הדיינים, where he explained -  
דמשום שטר מודה רבי אליעזר בסיפא -

That ר"א in the סיפא agrees that אבד המשכון אבד מעותיו, it is because of the שטר;  
meaning -

דכיון דיש שטר לשם משכון קבל ולא לזכרון דברים בעלמא<sup>15</sup> כמו ברישא<sup>16</sup> -

That since there is a שטר, the מלוה received it for a משכון (surety), but not for a  
token of remembrance as in the רישא; regarding this interpretation תוספות comments -

תימה דאי ברישא לא נקט משכון אלא לזכרון דברים בעלמא משום דליכא שטרא -

It is astounding! For if in the רישא, the מלוה took the משכון, only for a token for  
זכרון דברים, since there is no שטר, but it is not taken for payment or for assurance -

אם כן אמאי לא יהיה משמט<sup>17</sup> אפילו שוה המשכון כנגד מעותיו -

If indeed it is so, why should it not be משמט even if the משכון is worth the  
amount of the loan -

כדמשמע בהזהב<sup>18</sup> (לעיל מט,א) דהיכא דלא נקט אלא לזכרון דברים בעלמא דמשמט -

As it seems in פרק הזהב that wherever the משכון is being held merely for a זכרון  
דברים only, it is משמט -

והתם משמע דאם שוה משכון כנגד מעותיו לכולי עלמא אינו משמט<sup>19</sup> -

And there in פרק הזהב it seems that if the value of the משכון is equal to the loan,  
according to everyone it is not משמט!

פרש"י has an additional question on תוספות

ועוד אמאי קאמר<sup>20</sup> מתניתין מחוורתא דלא כרבי אליעזר לוקמה בשטר<sup>21</sup> דמודה רבי אליעזר -

---

[It is unclear why רש"י does not cite רש"י here אבל ד"ה, who (seemingly) writes the same thing basically. The להיות בטוח רש"י answers that here ישבע רש"י בד"ה יב"ה explains that ר"א maintains that he is a ש"ח since he only took it (לגוביינא), however רש"י did not say that he is taking it לזכרון דברים, however in שבועת רש"י writes clearly לזכרון דברים. See footnote # 13. See 'Thinking it over' # 1.]

<sup>15</sup> See footnote # 6. He does not need the משכון for דברים since he has a שטר. We must therefore assume that he took the משכון as (a security for) payment of the loan. In this case even if it was בשעת הלואה, the מלוה is קונה the משכון.

<sup>16</sup> However, in the סיפא, it was not (necessarily) a משכון שלא בשעת הלואה (just a שטר בעלמא).

<sup>17</sup> משמט (literally letting go) indicates that this loan cannot be collected after שמיטה, as opposed to אינו משמט which means the loan can be collected after שמיטה.

<sup>18</sup> If one holds a משכון for payment, משמט is not משמט, since the loan has been 'collected' already via the משכון. However, if the משכון is just being held לזכרון דברים but not for payment, the loan was not yet collected, so שביעית is משמט all the outstanding loans.

<sup>19</sup> רש"י maintains that our רישא is in a case where he is holding the משכון for דברים, but not לגוביינא (since there was no שטר) and the סיפא where there was a שטר, it is לגוביינא. [However רש"י does not (seem to) distinguish in our זהבה גמרא between הלואה and הלואה בשעת הלואה and הלואה בשעת הלואה (he only distinguishes between שטר and no שטר).] The הלואה גמרא teaches that if the משכון is only for דברים, then שביעית is משמט, so why does the הלואה גמרא imply that if the משכון is worth the amount of the loan, שביעית is not משמט, since according to רש"י if there is no שטר (and it is משכנו) we consider it merely a זכרון דברים, so שביעית should be משמט! [According to תוספות, however, we do not infer from the fact that if there is no שטר it was taken לזכרון דברים, rather it is a regular משכון (even though it may or may not be לגוביינא), so since it is not לזכרון דברים, therefore if it is כנגד מעותיו it is not משמט. (see footnote # 13)]

<sup>20</sup> [קאמר מתניתין מחוורתא דלא (instead of קאמר מחוורתא דלא מתניתין דלא הגהות הב"ה פ.א.)]

And furthermore, why does the גמרא state, 'that our משנה (which teaches המלוה (על המשכון ש"ש) is understood to be not in accordance with ר"א'; let us establish the משנה where he lent him the money with a שטר, in which case ר"א agrees that he is a ש"ש, so why say כר"א מתניתין דלא כר"א?!  
אלא שמע מינה דאף רבי אליעזר אינו מודה אלא שלא בשעת הלואה -

Rather we derive from this question that even ר"א does not admit that he is a משכון שלא בשעת הלואה (שטר) unless it was a ש"ש (even with a שטר) unless it was a ש"ש.

פרש"י defends תוספות

ומיהו יש לתרץ דהלוהו על המשכון משמע בלא שטר -

However, it is possible to answer (the second question), for the words הלוהו על המשכון (which the משנה uses), indicates that it was without a שטר; only with a משכון; therefore the גמרא could not have answered that the משנה is with a שטר -

מלוה בשטר by a משנה offers another reason why we cannot establish our משנה

ועוד דאי מתניתין מיירי בשטר לא הוה פליג רבי יהודה דאמר הלוהו מעות שומר חנם -

And furthermore if our משנה is by a שטר, so ר"י would not have argued by saying, 'if he lent him money (with a שטר) he is a ש"ח -

דלא יחלוק ארבי אליעזר ורבי עקיבא<sup>22</sup> -

for ר"י would not argue on ר"א ור"ע who maintain here that by a שטר he is a ש"ח.

תוספות offers support for his view:

ובהלכות גדולות דרב יהודאי גאון נמי משמע -

And in the ה"ג of ר' יהודאי גאון, it also seems -

דסיפא דהלוהו בשטר איירי שלא בשעת הלואה -

That the סיפא of our ברייתא, where he lent him בשטר, is in a case of a משכון שלא (and not just merely a הלואה בשטר as רש"י maintains) -

דמוקי הא דאמר רבי יצחק דבעל חוב קונה משכון היינו דוקא שלא בשעת הלואה -

For the ה"ג establishes this which ר"י said that 'קונה משכון' is only שלא בשעת הלואה -

אבל בשעת הלואה לא קני -

However בשעת הלואה he is not קונה; the ה"ג establishes the following qualification -

היינו דוקא בשטר דכיון דאיכא שטרא לא סמיך אמשכון<sup>23</sup> אלא אשטרא<sup>24</sup> -

<sup>21</sup> According to תוספות, however, who maintains that 'בשטר' in the ברייתא merely means that it was a משכון שלא בשעת הלואה, there is no question, for the גמרא indeed attempted to answer that and it was rejected.

<sup>22</sup> See 'Thinking it over' # 2.

<sup>23</sup> One may need to say that (according to this reasoning of the ה"ג) that the משכון is taken to induce the ליה to pay forthwith (otherwise what is the purpose of the משכון).

**Only specifically if the loan was בשטר, for since there is a שטר, he does not depend on the משכון, but rather on the שטר, so therefore** - בשעת הלואה לא קני

**אבל בלא שטר אפילו בשעת הלואה קני והוי שומר שכר<sup>25</sup> -**

**However if the loan was without a שטר, the מלוה is קונה the משכון even if it was taken בשעת הלואה, and the מלוה is a ש"ש on the משכון -**

**ושלא בשעת הלואה הוי שומר שכר אף על גב דאיכא שטרא דודאי אמשכון סמיך<sup>26</sup> -**

**And if it was a מלוה is a ש"ש even though there is a משכון שלא בשעת הלואה שטר, since the מלוה is certainly depending on the משכון to get paid. This concludes the ruling of the בה"ג -**

**ואם כן סיפא דהלוהו בשטר איירי שלא בשעת הלואה<sup>27</sup> -**

**So therefore the סיפא which states that הלוהו בשטר he is a ש"ש, is where it was שלא בשעת הלואה -**

**דבשעת הלואה לא איבד מעותיו דאשטר סמיך<sup>28</sup> -**

**For בשעת הלואה, according to the בה"ג, the מלוה did not lose his money, for he depends on the שטר for his payment, not on the משכון -**

תוספות clarifies:

**ומה שרצה לומר דהיכא דליכא שטר קני אפילו בשעת הלואה -**

**And this which the בה"ג wanted to say that where there is no שטר, the מלוה acquires the משכון even if the משכון was taken בשעת הלואה; the reason for this is -**

**לא מטעם דר' יצחק דקרא לא איירי אלא שלא בשעת הלואה -**

**Not on account of ר' יצחק who maintains משכון בע"ה קונה משכון, because the פסוק, from where ר' יצחק derives his ruling is only discussing a משכון שלא בשעת הלואה -**

**אלא קני מדשמואל<sup>29</sup> וסברי דהלכה כשמואל<sup>30</sup> ואין הלכה כרב<sup>31</sup> יוסף:**

**But rather the מלוה acquires the משכון from the ruling of שמואל, and the בה"ג maintains that the הלכה is like שמואל, but the הלכה is not like<sup>32</sup> רב יוסף.**

<sup>24</sup> This seems to be the exact opposite of רש"י שיטת רש"י that when the loan is בשטר, the משכון is taken לגוביינא.

<sup>25</sup> משכנו בשעת הלואה בלא שטר by ש"ש תוס' explains why he is a ש"ש only; [Presumably this is the view of ר"ע only; not ר"א.]

<sup>26</sup> The מלוה realized that the שטר is insufficient, and therefore took a משכון to get paid.

<sup>27</sup> This is the way תוספות established the ברייתא. See footnote # 4.

<sup>28</sup> This is the exact opposite of רש"י who maintains that if it was a הלואה בשטר, the משכון is לגוביינא and he is a ש"ש. See footnote # 15.

<sup>29</sup> See רנשבורג who deletes all the words from מדשמואל until the end of 'תוס' and amends it to read instead 'שמואל מלוה acquires the משכון because of רב יוסף, and the בה"ג maintains that the הלכה is like רב יוסף, but the הלכה is not like שמואל'.

<sup>30</sup> שמואל maintains (פב,א) that even if the משכון is worth much less than the loan; if the מלוה loses the משכון he forfeits the loan.

<sup>31</sup> רב יוסף maintains (פב,א) that שומר אבידה is considered a ש"ש. Similarly the מלוה who is 'guarding' the משכון is also considered a ש"ש (even by הלואתו).

## SUMMARY

ר"א maintains (according to 'תוס') that the מחלוקת is when there is no שטר (and ר"א assumes that the משכון is דברים (לזכרון דברים) and the ד"ה is where there is a שטר (the משכון is לגוביינא); no mention whether it is בשעת הלואה or שלא בשעת הלואה. According to 'תוס' the מחלוקת is בשעת הלואה and the ד"ה is שלא בשעת הלואה (regardless whether or not there is a שטר). The בה"ג maintains that only a משכון בשטר בשעת הלואה is not קונה; everything else is קונה.

## THINKING IT OVER

1. תוספות asks that from רש"י in שבועות it seems that the משכון (which is not by a מלוה בשטר) is taken לזכרון דברים, so therefore it is not understood why it is משמט.<sup>33</sup> However רש"י there states it only in a case where the משכון is not worth the loan. Perhaps if the משכון is worth the loan it is not לזכרון דברים, but rather להיות בטוח as רש"י writes here. What is תוספות question?!

2. תוספות defends רש"י that the משנה cannot be discussing a מלוה בשטר, for then ר"י would not argue on ר"א ור"ע and maintain that he is a ש"ח.<sup>34</sup> The גמרא did attempt to answer that the ברייתא is talking בשעת הלואתו (there ר"א maintains that he is a ש"ח) and the משנה is שלא בשעת הלואתו (so it can even follow the view of ר"א). However we cannot establish the משנה שלא בשעת הלואתו for how will we explain how ר"י will argue with ר"א ור"ע?!<sup>35</sup>

3. How can we explain the extreme opposing views [regarding a ומשכון שטר] between רש"י (who maintains that a משכון without a שטר is דברים, and a משכון with a שטר is לגוביינא) and the בה"ג (that a משכון without a שטר is לגוביינא, but not a משכון with a שטר)?!

---

<sup>32</sup> If the הלכה was like ר"י there would seemingly be no difference whether the loan was בשטר or שלא בשטר; in all cases he is a ש"ח. However we can say that the ruling of שמואל is only when there is no שטר, but not if there is a שטר.

<sup>33</sup> See footnote # 14.

<sup>34</sup> See footnote # 22.

<sup>35</sup> See מהרש"א, מהר"ם.